

הישן תחת המטה פרק שני סוכה בא.

עין משפט נר מצוה

ג א מ"י פ"ג מהלכות
פרה הלכה א סנה עשין
לג:

לענין רש"י

פרי"ו (פריב"ד).
מכ"ו. מורגל.

רבינו הגאון

ליף אהל אהל כתיב
הא אדם כי ימות באהל
וכתיב התם ויפטר את
האהל על המשכן. מה
להלן בירי אדם. הכא
נמי בעינן אהל העשוי
בירי אדם. איני והתנן
במסכת פרה פ"ג חצירות
היו בירושלים נטיות על
גבי סלע. ותחתיהן חלול
מפני קבר התהום כו'.
פ"י שאם יש שם קבר
תחתיו נעשה חלול זה אהל
ואין טומאה בקרבת ועולה
למעלה מן האהל. לפיכך
התינוקות (ה)מתגדלים
באותן חצירות. וכן כשהיו
מוליכין אלו התינוקות מן
החצירות ההן להר הבית
היו מרכיבין אותן על גבי
שורים. ועל גבי השורים
לדלות. והתינוקות יושבין
למעלה. שאם יש שם
קבר. הדלות נמשכת אהל
הזן מפסיקין בין הטומאה
לתינוקות. ותניא ר' יהודה
אומר לא היו מביאין
שורים. אב"י אמר הכי
לדלות. לא הוצרכו להביא
לדלות. ודי להם בשורים.
רבא אמר חייש ר' יהודה.
הואיל ודעת התינוקות
גסה. שפא יוציא כו'.
לפיכך אמר אין מביאין
לדלות אלא שורים.

י"רף אהר אהר ממשכן. וא"ת אי ממשכן יליף חפילו עשוי צדיק
אדם נמי לא יצא את הטומאה אלא פשתן כדאשכחן פרק
זמנה מדליקין (שבת דף טו: וס) דתנן כל היוצא מן העץ אינו מנומא
וטומאת אהל"ס אלא פשתן ויליף בגמרא אהל אהל ממשכן ו"ל דכל
המאהילים דמטמאים ילפינן קסברי

דפירשה פרה בקל וזומר ממזרע
דתיא מנין דתנן פירש שאר המאהילים
כאהל המת אמרת מה מזרע הקל
עשה זו כל המאהילים כאהל מת
החמור לא כל שכן דלגבי מזרע
כתיב מושבו ודרישין בתורת כהנים
מושבו טמא מכאן אמרו הטמא יושב
תחת האילן וטהור עובר טמא וא"ת
אם כן כי לא עביד נמי צדיק אדם יליף
בקל וזומר ממזרע וכי תימא אם
כן ג"ש מאי אהניא הא אינטיכא
ליה לדרשה דפרק זמנה מדליקין דכל
היוצא מן העץ אינו מנומא טומאת
אהלים ויש לומר דמושבו לא משמע לא
ריצוי ולא מיעוט לענין שאינו עשוי
צדיק אדם ולרבי יהודה דמטמאי
רחמנא גבי מת ילפינן מזרע הקל
בקל וזומר ממת דלא מטמא ולרבנן
לא מחלק לא הכא ולא הכא ואף
על גז דתסת ספרא רבי יהודה
אמאי שפיר הוה דלין כרבי יהודה
דאמר בשמעתין מודה היה רבי
יהודה כמלא אגרוף וא"ת וכיון דשאר
המאהילים ילפינן ממת ק"ו ממזרע
אם כן ימא דיו אלא מטמא עזברים
כמו קוצרי המת שהיו עזברים
באכסדרה ויש שם כליס דמזרע עובר
אינו מטמא כזהל כדתיא בתורת
כהנים וכדמתן בתוספתא פ"ג י"ג
(מ"ו) ומייתי לה פ"ק דקדושין (ג):

יש לומר דק"ו זה אינו אלא גלויי מילתא בעלמא הוה דלא ילפינן
ממשכן למעוטי שאר המאהילים:

ומביאין נשים עוברות ויולדות. אע"פ שהיו התינוקות טומאים
בגדה ויולדות לא היו חוששין אלא לשומרן מטומאת
מת דבעיה האה ומטומאה היוצא מגופו כגון צעל קרי כדתיא
במסכתא^א שהיו מגדלין אותן עד שיהו בני שבע שנים או שמנה
ולא יותר שלא יראו קרי וקצת תימנה מה מועיל מילוי זה שהיו
ממלאין בתינוקות אף סוף צענין איש בשעת קידוש שנותנין האפר
במים אלא בשעת האה לרבי יהודה או לדמות פרק טרף
בקלפי (יומא דף מג:). ויש לומר דמה שהיה יכול לתקן ממתיקין משום
מעלה דכולה מילתא מעלה בעלמא כדתיא בריש^ב (יומא דף א:).
ועל גביהן דלתות. מאן דאמר בגיטין (דף ט:). וזמיר פרק כהן
גדול (דף נה). וצ"ל בכל מערבין (עירובין דף ל:). וצפרק בתרא
דחגיגה (דף נה). דאהל זרוק לא שמייה אהל לחון צפני הטומאה
מזי למימר דקבר לה כרבי יהודה דאמר בשמעתין לא היו מביאין
לדלות אלא שורים שכריסומיהן רחבות ואע"פ שגם הם אהל זרוק
מ"מ צדידהו גלי רחמנא דחשידי אהל כדדרשין מדכתיב (ויצו י'
וצענמות וגידים מטוככי ומיהו לר' אליעזר דלקמן ודאי קשה
דמפרש טעמא דשורים משום דמגינים על הרועה שלהם וקשה
דמטה משני משום דהויא אהל עראי ולהאי טעמא קשה היכי
עבדינן למ"ד אהל זרוק לא שמייה אהל דאפי' שיהיה תיבה ומגדל לא חיישי:

והתינוקות יושבין. בתוספתא דפרה (פ"ג) קמני
דהכל שוין שהתינוקות ירכיבין צבילה כלומר הכל שוין צין ר' עקיבא צין ר' יוסי הגלילי שנתלקו לענין הוהה כדמתן במסכת פרה
פ"ג [ומ"ד] כריבין היו התינוקות להוות דברי ר' יוסי הגלילי ר"ע אומר לא היו כריבין להוות: **ירדו לתוך המים ומלאום.** קסבר
האי תנא מילוי ידים צענין ולא שישלשל בחבל כך פירש צקונטרס ותימנה גדולה פירש דככולהו סממי מוכחי במסכת פרה (פ"ג) משנה
ו' והיה מוליכין חבל כשי למלאות ואפילו נתמלא הכלי מאליו משמע דכשר צמילוי דמתן צמס' פרה פ"ה (מ"ו) השוקת שצבלע אין ממלאין
בה היתה כלי וצברה צמילוי עור תניא בתוספתא דפרה אמר לפני רבי עקיבא כחוקת של אהן היו מלאין
בקרני שורים כיון ששחו שורים לשמות נתמלאו הכוסות אמר להם אל תמנו מקום לזדקוס לרדות^א (אחריו) ונראה לפרש דכתיב
פליגי רבי יוסי ורבנן דרבנן צברי משום ההוא פורתא לא חיישינן לקצר התהום ורבי יוסי חייש: **תניא נמי הבי.** משמע לכאורה שהיא
צרייתא והיא משנה שלימה במסכת אהלות (פ"ג מ"ו) סיפא דההיא דלעיל דהכי מתן התם רבי יהודה אומר כל אהל שאינו עשוי צדי
אדם אינו אהל ומודה בשקופים וסלעים: **וירדו ר"ד ריש ד"ה במה אגרופין.** מימיה היכי סלקא דעתא דמקשה שלא יועילו דלתות
והלא צדיק אדם הוא דמדעת הנוחו לשם אהל ועוד מאיזה טעם יש לשורים להועיל יותר מן הדלתות ובקונטרס פירש קא סלקא
דעמיה משום דאין דרך אהל צכך וכל שכן שורים ולפי זה תיקשי ליה היא גופא ו"ל דקא סלקא דעמיה דבעלי חיים חשידי להליל
טפי מדלתות ליחשב אהל אף על פי שאין דרך אהל צכך ולא שייך טעם זה אלא בצדק התלוי בצדקא ולא למאי דילפינן ממשכן:
שדעתו שר תינוק גסה ע"יו. קסבר ר' רבי יהודה אהל זרוק שמייה אהל דמשמע הא לא מפני שדעתו גסה היו מביאין לדלות:
וצענמות

אהל אהל ריבה. אהלים טובא כתיבי צפרשת פרה לרבות אף
העשוי מאליו: **מפני קבר הסהוס.** כל שם קבר התהום וטומאת
התהום שצ"ס לזון ספק הוה כההוס שאינו גלוי. מפני קבר התהום
שכל העיר היו מסופקין שמה יש שם קבר ואין לו למת חלל טפח
וטומאה שהיא לרובה צוקעת ועולה
לקרע לבך היו צונין אותה ע"ג כיפין
שאפי' יש שם קבר מתחת הרי חלל
מפסיק: **ומביאין נשים עוברות כו'.**
משום ההיא דמתן (פרה פ"ג מ"ו)
מטמאין היו את הכהן השורף את
הפרה ומטבילין אותו מיד להוציא
מלגן של זדוקין שהיו אומרים צמערבי
השמש היתה נעשית וכיון דטבול יוס
שכר צפרה עשו צה מעלות הרבה
כדי שלא יזלזלו צה תקנו כל מעשה
פרה צכלי גללים וכלי אצנים וכלי
אדמה שאין מקבלין טומאה והכהן
השורפה הוקיקוהו לפרישת צצעת
ימים ואין אחיו כההנים נוגעין צו
כדלמרינן צפ' קמא דיומא (דף ג:).
ואמר מר מוין עליו כל צבעה ותקנו
שהו תינוקות הללו ממלאין לו מים
לקדש צהן מי חטאת ומשום מעלה
תקנו שהו טהורים מכל טומאה
וצמספתא^א שנינו עד שיהו צני
צבעה וצני שמנה שנים מגדלין
אותן ולא יותר שלא ראו קרי:
ומביאין שורים. כשהיו רוצים לילך
ולמלאות מים חיים מן השילוח:
וכוסה של אבן צדיהם.
שכל מעשיה היו צכלי אצנים
כדפרישית: **ירדו לתוך המים ומלאום.**
קסבר האי תנא מילוי צענין ולא
שישלשל בחבל: **מפני קבר הסהוס.**
שמה יש כאן טומאה: **אלא שורים.**

ותחתיהם חלל. שאם יש
קבר מפסיק החלל וצדו אין
טומאה צוקעת למעלה מן
החלל. אלא טומאה לרובה
צוקעת ועולה עד לקרע
(בב"ב פ"ג). ומגדלות
בניהם שם לפרה.
דמשום דמטמאין את הכהן
השורף את הפרה מפני
הזדוקים. עשו צה שאר
מעלות הרבה. שאין אחיו
כההנים נוגעין צו כל
צבעת ימי פרישותו והו
אלו תינוקות נוגעין צו
(וי"ג: ממלאין מי חטאת)
ומוין עליו (שם). רעל
גביהן דלתות. ותינוקות
צין התינוקות לקרע. שלא
יחילו על קבר התהום
בלתם למלאות מים חיים
לקדוש מן השילוח (שם).
וכוסות של אבן. שכל
מעשה פרה צכלי גללים
צכלי אצנים שאין מקבלין
טומאה. כדלמך טעמא
צצעתא קמייחא דסדר
ימא (שם וע"י יומא ג:).

שכריסם רחבות ותינוקות יושבין עליהם וכריסן מפסיק שאין
התינוקות ממהילין על הארץ ולקמן מפרש טעמא אמאי לא היו
מביאין דלתות. אלמא אשמעינן רבי יהודה דשדרתן של שורים שהיא
כעין גג וחלל של בהמה הוה אהל המפסיק ואע"ג דאינו עשוי
צדיק אדם: **כמלא אגרוף.** אהל שרחצ כמלא אגרוף שהוא יותר
מנופח מודה רבי יהודה שאע"פ שאינו עשוי צדיק אדם חשבו להיות
אהל דבמלא אגרוף מנינו חשבו למאור שאינו עשוי צדיק אדם כדמתן
באהלות (פ"ג מ"א וכלס פ"ו מ"ב) וצמס' צכורות מיימתין לה
צפרק על אלו מומין (דף לו:). מאור שלא נעשה צדיק אדם שיעירו
להוציא את הטומאה לאיר כמלא אגרוף והוה אגרופו של צן אצטיי
וישנו גדול כראש כל אדם וכי אר"י דאינו אהל היכא דאין עשוי צדיק
אדם צטפח קאמר: **בשקופין.** סלעים הנופלים ומתפרקין צרות ויש
חור גדול צמקוס עקירתן: **נקיף.** ציקועין: **והרי דלת דיש צה**
כמה אגרופים. מן הקרקע עד הדלת וקא א"ר יהודה לא היו מביאים
לדלות קא סלקא דעמיה משום דאין דרך אהל צכך וכל שכן שורים: **כל**
עיקר. (ה) לא משום דאינו אהל אלא שלא תהא דעתו של תינוק גסה עליו
פריו"י בלע"ו שמתוך שאינו ירא ליפול והרי הוה צטוח כאילו הוה
צענליה רחבה ויוצא ראשו חוץ לדלת ומאהיל לפיכך מביאין שורים צלי
לדלות ומתוך שהוה ירא ליפול אינו מוציא ראשו להלן מן רחב השור:

צבדין למ"ד אהל זרוק לא שמייה אהל דאפי' שיהיה תיבה ומגדל לא חיישי:
דהכל שוין שהתינוקות ירכיבין צבילה כלומר הכל שוין צין ר' עקיבא צין ר' יוסי הגלילי שנתלקו לענין הוהה כדמתן במסכת פרה
פ"ג [ומ"ד] כריבין היו התינוקות להוות דברי ר' יוסי הגלילי ר"ע אומר לא היו כריבין להוות: **ירדו לתוך המים ומלאום.** קסבר
האי תנא מילוי ידים צענין ולא שישלשל בחבל כך פירש צקונטרס ותימנה גדולה פירש דככולהו סממי מוכחי במסכת פרה (פ"ג) משנה
ו' והיה מוליכין חבל כשי למלאות ואפילו נתמלא הכלי מאליו משמע דכשר צמילוי דמתן צמס' פרה פ"ה (מ"ו) השוקת שצבלע אין ממלאין
בה היתה כלי וצברה צמילוי עור תניא בתוספתא דפרה אמר לפני רבי עקיבא כחוקת של אהן היו מלאין
בקרני שורים כיון ששחו שורים לשמות נתמלאו הכוסות אמר להם אל תמנו מקום לזדקוס לרדות^א (אחריו) ונראה לפרש דכתיב
פליגי רבי יוסי ורבנן דרבנן צברי משום ההוא פורתא לא חיישינן לקצר התהום ורבי יוסי חייש: **תניא נמי הבי.** משמע לכאורה שהיא
צרייתא והיא משנה שלימה במסכת אהלות (פ"ג מ"ו) סיפא דההיא דלעיל דהכי מתן התם רבי יהודה אומר כל אהל שאינו עשוי צדי
אדם אינו אהל ומודה בשקופים וסלעים: **וירדו ר"ד ריש ד"ה במה אגרופין.** מימיה היכי סלקא דעתא דמקשה שלא יועילו דלתות
והלא צדיק אדם הוא דמדעת הנוחו לשם אהל ועוד מאיזה טעם יש לשורים להועיל יותר מן הדלתות ובקונטרס פירש קא סלקא
דעמיה משום דאין דרך אהל צכך וכל שכן שורים ולפי זה תיקשי ליה היא גופא ו"ל דקא סלקא דעמיה דבעלי חיים חשידי להליל
טפי מדלתות ליחשב אהל אף על פי שאין דרך אהל צכך ולא שייך טעם זה אלא בצדק התלוי בצדקא ולא למאי דילפינן ממשכן:
שדעתו שר תינוק גסה ע"יו. קסבר ר' רבי יהודה אהל זרוק שמייה אהל דמשמע הא לא מפני שדעתו גסה היו מביאין לדלות:
וצענמות